,

SIRBİSTAN
ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER 3

2. GENEL EKONOMİK DURUM 6

3. DIŞ TİCARET 8

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR 12

5. TÜRKİYE ile TİCARET 15

EKLER: 18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Sırbistan Cumhuriyeti
Nüfus	6.530.000 (Ekim 2025, IMF)
Dil	Sırpça (Macarca, Boşnakça, Roman, Arnavutça)
Yüzölçümü	77.474 km2
Başkenti	Belgrad
Başlıca Şehirleri	Belgrad, Novi Sad, Nis, Kragujevac
Yönetim Biçimi	Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	Cumhurbaşkanı Aleksandar Vuçiç
Para Birimi	Sırp Dinarı (RSD)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Center - WTO), Birleşmiş Milletler (United Nations - UN), Avrupa Konseyi (Council of Europe), Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF), AGİT, EFTA, GDAÜ, BİK, KEİ Dünya Bankası.

Coğrafi Konum

Sırbistan, Avrupa'nın Güney Doğusunda, Balkan Yarımadası'nın orta kesiminde bulunmakta, Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan Pan Avrupa Koridorunda yer almaktadır.

Ülkenin Kuzeyinde Macaristan, batısında Hırvatistan ve Bosna Hersek, güneyinde K. Makedonya ve Kosova, doğusunda Romanya ve Bulgaristan bulunur. Karadağ'ın ayrılmasından sonra Sırbistan'ın deniz çıkış noktası kalmamıştır.

Ülkedeki coğrafi özellikler bölgeden bölgeye farklılıklar göstermektedir. Ülkenin kuzeybatısında Voyvodina'yı kapsayan bölgede verimli ovalar, Sumadiya'da alçak tepeler, ülkenin doğusu, ortası ve batısında ise yüksek dağlık bölgeler göze çarpmaktadır.

Ülke ormanlık alanlar bakımından zengindir. Ormanlar ülke topraklarının yaklaşık 28.580 km2'sini kaplamaktadır. Sırbistan'da akarsuların toplam uzunlukları 3.180 km'dir. Ülkenin en önemli akarsularından biri olan Tuna nehri 589 km uzunluğa sahiptir.

İklim ülkenin ortalarında ve batısında kıtasaldır. İç bölgelerde yaz aylarında sıcaklık 30 dereceyi aşarak kuraklığa neden olabilmektedir.

Siyasi ve İdari Yapı

1945 yılında kurulan ve altı Cumhuriyet (Bosna-Hersek, Hırvatistan, Karadağ, Makedonya, Slovenya ve Sırbistan Sosyalist Cumhuriyetleri) ile iki özerk bölgeden (Kosova ve Voyvodina) oluşan Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti'nin dağılma sürecine girmesi sonucu 27 Nisan 1992 tarihinde kabul edilen anayasa uyarınca Sırbistan ve Karadağ'dan oluşan yeni Yugoslavya Federal Cumhuriyeti kurulmuştur.

Sırbistan ve Karadağ'ın ilişkilerinin yeniden tanımlanması çerçevesinde 2002'de imzalanan Belgrad Anlaşması'nın ardından 4 Şubat 2003 tarihinde Anayasal Şart resmen kabul edilmiş, ülkenin adı Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği olmuştur.

Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği'nin bir parçası olan Karadağ, 21 Mayıs 2006 tarihinde düzenlenen referandumun ardından, 3 Haziran 2006 tarihinde bağımsızlığını ilan etmiştir. Sırbistan Parlamentosu ise 5 Haziran 2006 tarihinde aldığı bir kararla, Sırbistan Cumhuriyeti'nin, Sırbistan ve Karadağ Devlet Birliği'nin "ardıl devleti" olduğunu ilan etmiştir.

2009 yılında Sırbistan Millî Meclisi ülkeyi 7 istatistiksel bölgeye ayıran "Eşit Bölgesel Kalkınma Kanunu" çıkarmıştır. 7 Nisan 2010 tarihinde Kanun tadil edilmiş, bölge sayısı 5 olarak düzenlenmiştir; Voyvodina, Belgrad, Şumadiya ve Batı Sırbistan, Güney ve Doğu Sırbistan, Kosova ve Metohiya Özerk Bölgesi.

Ülkenin idari dağılımında 150 adet belediye vardır. Bu idari birimler, Sırbistan'daki yerel yönetim merkezlerini oluştururlar. Ülkede belediye alanlarından 33 tanesi şehir belediyesi yapısındadır. Sırbistan idari yapısında ayrıca 24 adet idari statüye sahip şehir vardır.

Şehir yapılarından bazıları şehir belediyesi birimini oluştururken, bazı şehirler bu statüye sahip değildir. Belgrad, Novi Sad, Niş, Kragujevac, Požarevac ve Vranye olarak 6 şehir ülkedeki şehir belediyelerindendirler. Bu şehirlerin yapısında ayrıca birden fazla belediye birimi bulunur.

Kosova'nın nihai statüsü konusunda Sırbistan ve Kosova makamları arasında iki yıl süreyle sürdürülen müzakerelerden bir sonuç alınmaması üzerine Kosova 17 Şubat 2008 tarihinde bağımsızlık ilan etmiştir. Sırbistan ise, Kosova'nın tek taraflı bağımsızlık ilanını Sırbistan Anayasası, BM Şartı ve 1244 sayılı BMGK kararına aykırı olduğunu ifadeyle, müzakerelerin sürdürülmesi gerektiğini savunmaya devam etmiştir.

Sırbistan tek meclisli sisteme göre yönetilmektir. Meclisin 250 üyesi 4 yılda bir yapılan seçimlerle belirlenmektedir. Devlet başkanı olan Cumhurbaşkanı 5 yılda bir iki kereden fazla olmamak üzere seçilir.

Nüfus ve İstihdam

2025 yılı tahmini verilerine göre Sırbistan'ın nüfusu 7 milyona yaklaşmıştır. Sırbistan'ın nüfusu hızlı bir şekilde azalmakta, orta ve uzun vadede de bu durumun devam etmesi beklenmektedir. Ülkede doğum artış oranının negatif olması nüfusu olumsuz etkilemekte, nüfusun yaşlanması ile birlikte sosyal güvenlik sistemi üzerindeki baskı giderek artmaktadır. Nüfusun yarısından fazlası (%56) büyük şehirlerde yaşamakta olup, okuryazarlık oranı %98'dir.

Ülkede etnik Sırplar, nüfusun %88'i ile çoğunluğu oluşturmaktadır. İkinci büyük etnik grup %3,4'lük oran ile ülkenin kuzey bölümünde yoğunlaşan Macarlardır. Nüfusun %2'lik kısmını oluşturan Boşnaklar ise, Karadağ sınırındaki Sandzak bölgesinde yaşamaktadır. Sırbistan nüfusunun %1,4'ünü ise Romanlar oluşturmaktadır.

Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2025 yılında %8,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Ülkede 3 milyon civarında işgücü bulunmaktadır. İşgücünün %17,8'i tarım, %25,6'sı sanayi, %56,6'sı hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Yoksulluk sınırı altında yaşayanların nüfusa oranı ise %9 civarındadır.

Sırbistan yüksek işsizlik oranına sahip ülke durumundadır. Sırbistan'da yatırımların tam anlamıyla yapılamaması, yeni iş olanaklarını yaratmayı ve işsizliği azaltmayı engellemektedir. Bu nedenle Sırbistan Hükümeti, özellikle yabancı yatırımcının ülkeye gelmesi konusunda çağrılar yapmakta, başta elektronik, bilgi teknolojisi ve otomotiv sektörleri olmak üzere yabancı yatırım çekmeyi hedeflemektedir.

Doğal Kaynaklar

Sırbistan doğal enerji kaynakları bakımından zengin bir ülke değildir. Ülke ihtiyacının ancak %25'i yerel kaynaklardan sağlanmaktadır.

Ülkenin kömür rezervlerinin gelecek 50 yılda, petrol ve gaz rezervlerinin ise 20 yıl içerisinde tükeneceği ifade edilmektedir. Hidroelektrik üretimi önemli bir enerji kaynağı olup, gelecek yıllarda daha da artırılması hedeflenmektedir.

Madenler, Sırbistan endüstrisi ve ekonomisinin temel taşını oluşturmaktadır. Ülkede petrol, doğalgaz, kömür, demir, bakır, çinko, antimon, krom, altın, gümüş, magnezyum, pirit, kireç, mermer ve tuz çıkarılmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar $)	81,3	89,1	100,1	112,1	121,3	129,5	138,8	148,7
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	3,8	3,9	2,4	3,6	4,6	3,8	4,0	4,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - $)	12.282	13.545	15.322	17.292	18.842	20.271	21.881	23.626
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort,%)	12,4	4,7	4,6	4,0	3,6	3,0	3,0	3,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2,3	-4,7	-5,3	-5,3	-4,3	-5,1	-4,9	-4,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	9,4	8,6	8,6	8,6	8,5	8,4	8,3	8,2
Nüfus (milyon)	6,62	6,58	6,53	6,48	6,44	6,39	6,34	6,29
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	45,7	44,5	43,9	44,2	44,8	44,2	43,9	43,2

Kaynak: IMF
*****Tahmini veriler (Ekim 2025)

Ülke, büyük ölçüde pazar güçlerinin hakim olduğu bir geçiş ekonomisine sahip olmakla birlikte, devlet sektörü ekonomide geniş bir alanda görülmekte ve birçok yapısal reforma hala ihtiyaç duyulmaktadır.

Sırp ekonomisi temel olarak yabancı sermaye destekli imalat sektörüne ve ihracata dayanmaktadır. Dünyadaki finansal kriz, uzun vadede ülkenin kalkınması için ihtiyaç duyulan yapısal ekonomik reformları sekteye uğratmışsa da Sırbistan bu olumsuzlukları yavaş da olsa gidermeye çalışmaktadır.

Sırbistan sahip olduğu yaklaşık 7 milyonluk nüfus ile orta ölçekli bir pazar olarak tanımlanabilir. Ülke pazar büyüklüğü açısından Güneydoğu Avrupa'da Romanya ve Bulgaristan'ın arkasından 3. sırada yer almaktadır.

Yaşanan savaşlar, uygulanan uluslararası yaptırımlar, uluslararası askeri müdahaleler ekonomik ve sosyal açıdan gerilemeye ve altyapının tahrip olmasına yol açmış, yaşam

standartlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Söz konusu dönemde GSYİH %50 oranında gerilemiş ve yoksulluk büyük oranda artmıştır.

Sırbistan ekonomisinin en önemli konuları; yüksek işsizlik oranı ve yeni iş alanları yaratılması, enflasyon, yüksek kamu harcamaları, gittikçe büyüyen kamu borçlanmaları, artan kamu ve özel dış borçlar, yeni yabancı yatırımların çekilmesi ve yeniden IMF programının yürütmeye konulmasıdır.

Sırbistan ekonomisini çekici kılan unsurlar arasında, ülkenin stratejik konumu, göreceli ucuz ve kalifiye olan bir işgücüne sahip olması, AB, Rusya, Türkiye ve CEFTA Ülkeleri ile yapılan Serbest Ticaret Anlaşmaları ve yabancı yatırımlara uygulanan oldukça cömert teşvik paketleri sıralanabilir. Sırbistan esnek döviz kuru politikası uygulamakta, bu durum ülkenin rekabet gücüne olumlu yönde yansımaktadır.

Sırbistan'ın ekonomik yapısı, gelişmiş ekonomilerde olduğu gibi, tarım ve sanayiden hizmetler sektörüne doğru kaymaya devam etmektedir. Çoğunluğu ülkenin kuzey kısmındaki Voyvadina bölgesinde yerleşik olan geniş tarım sektörü ülke ekonomisindeki yerini hala önemle korumaktadır.

2020 yılı verilerine göre ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı %6, sanayinin %25 ve hizmetler sektörünün %52'dir. Sırbistan, kimya, tekstil, otomobil üretimi, mobilya ve gıda işleme gibi sektörler başta olmak üzere güçlü bir sanayi potansiyeline sahiptir. Ülkede başta turizm olmak üzere hizmetler sektörü GSYİH'nın yarısından fazlasını oluşturmaktadır.

Sırbistan ihracatı artırmak ve temel altyapı yatırımlarını güçlendirebilmek için 2010 yılında yeni bir uzun dönem ekonomik büyüme planını yürürlüğe koymuştur. Bu program uygulandığından beri Sırbistan'ın ihracatında gözle görülür bir artış kaydedilmiştir.

Avrupa Birliği 2003 yılındaki Selanik Zirvesinde, Sırbistan'ı potansiyel aday ülke olarak ilan etmiş, 2009 yılında üyelik başvurusunda bulunan Ülkeye 2012 Martında da aday ülke statüsü vermiştir. Sırbistan'ın AB tam üyelik görüşmeleri Ocak 2014'ten bu yana yürütülmektedir.

3. DIŞ TİCARET

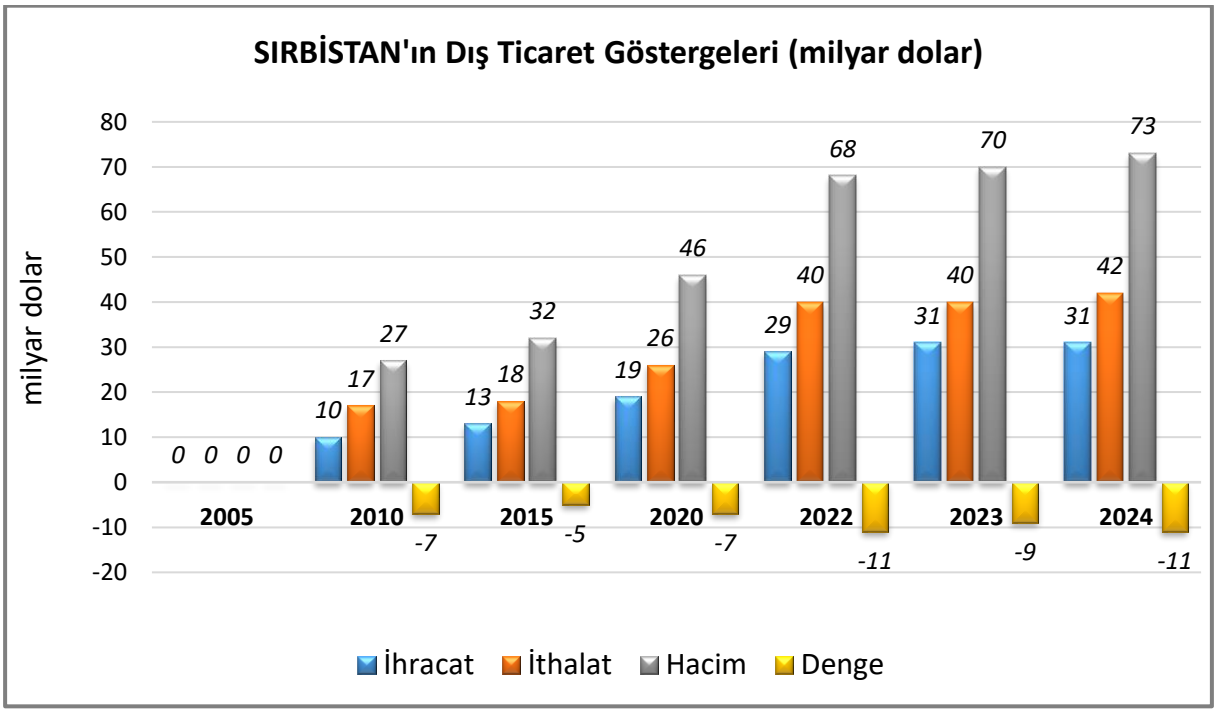
Genel Durum

Sırbistan'ın halihazırda AB (İstikrar ve Ortaklık Anlaşması yoluyla), CEFTA (Batı Balkan ülkeleri), EFTA (2009), Avrasya Ekonomik Birliği (Rusya, Kazakistan, Belarus, Kırgızistan, Ermenistan), Çin, Türkiye ve Mısır ile serbest ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri ve İsrail ile serbest ticaret anlaşma müzakereleri devam eden Sırbistan, Güney Kore ile de serbest ticaret anlaşması imzalanmasına yönelik müzakereleri başlatmayı hedeflemektedir. Ayrıca Sırbistan, ABD, Japonya ve Avustralya ile ticaretinde genelleştirilmiş tercihler sisteminden yararlanmaktadır.

Avrupa Birliği'ne üye olmayan Merkezi ve Güneydoğu Avrupa ülkelerinin oluşturduğu Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması'na (CEFTA) taraf olan ülkelerden biri olan Sırbistan, Bağımsız Devletler Topluluğu dışında Rusya Federasyonu ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan tek ülkedir. Sırbistan'ın da taraf olduğu Merkezi Avrupa Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması-CEFTA, sadece Güney-Doğu Avrupa ülkelerini içeren yaklaşık 30 milyon kişilik bir pazarı yaratmıştır. CEFTA Anlaşması ve yaptığı diğer bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları ile Sırbistan, AB, ABD, Rusya Federasyonu, Kazakistan, Türkiye, Güneydoğu Avrupa, Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri ve Beyaz Rusya'yı da kapsayan 1,3 milyar kişilik bir ticari pazarın merkezinde bulunmaktadır.

AB ile Sırbistan arasında 2009 yılında imzalanan İstikrar ve Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, Sırbistan ve AB arasındaki ticaret, gümrük vergisinden muaf olarak gerçekleşmektedir.

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak:Trademap-*www.trademap.org*

Sırbistan'da dış ticaret ile ilgili konuları düzenleyen başlıca yasalar Dış Ticaret İşlemleri Yasası, Gümrük Yasası, Gümrük Tarifeleri Yasası ve İthalat ve İhracat Rejimlerinde Ürünlerin Sınıflandırılması Yasasıdır. Yasa temel olarak, dış ticaretin liberal olduğunu ve herhangi bir kısıtlamanın bulunmadığını belirtmektedir.Sırbistan Dış Ticaret Yasası, özellikle bir öncekine kıyasla, daha liberal bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

1 Ocak 2004'ten beri yürürlükte olan Gümrük Yasası ise Avrupa Birliği standartlarına göre ve AB'nin gümrük yasaları esas alınarak hazırlanmıştır. Sırbistan dış ticaret ile ilgili yasalarını düzenlerken Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Gümrük Örgütünün tavsiyelerini dikkate almakta ve GATT tarafından belirlenen düzenlemelere ve AB'nin düzenlemelerine uyum sağlamayı hedeflemektedir.

Sırbistan gümrükleri, halen ithalat sürecine ürünler üzerindeki kontrolünü devam ettirmektedir. Bu durum ürünlerin ithalatında çeşitli sıkıntılara ve gecikmelere neden olabilmektedir fakat bu durumun ortadan kaldırılması için düzenlemeler yapılmaya devam edilmektedir. Diğer taraftan her ne kadar ithalat yasalarla basitleştirilmiş olsa da uygulamada henüz tam anlamıyla uyum sağlanamamıştır. Sırbistan Gümrük Kurumu uygulamanın yasalara uygun yapılabilmesi için çalışmalarına devam etmektedir.

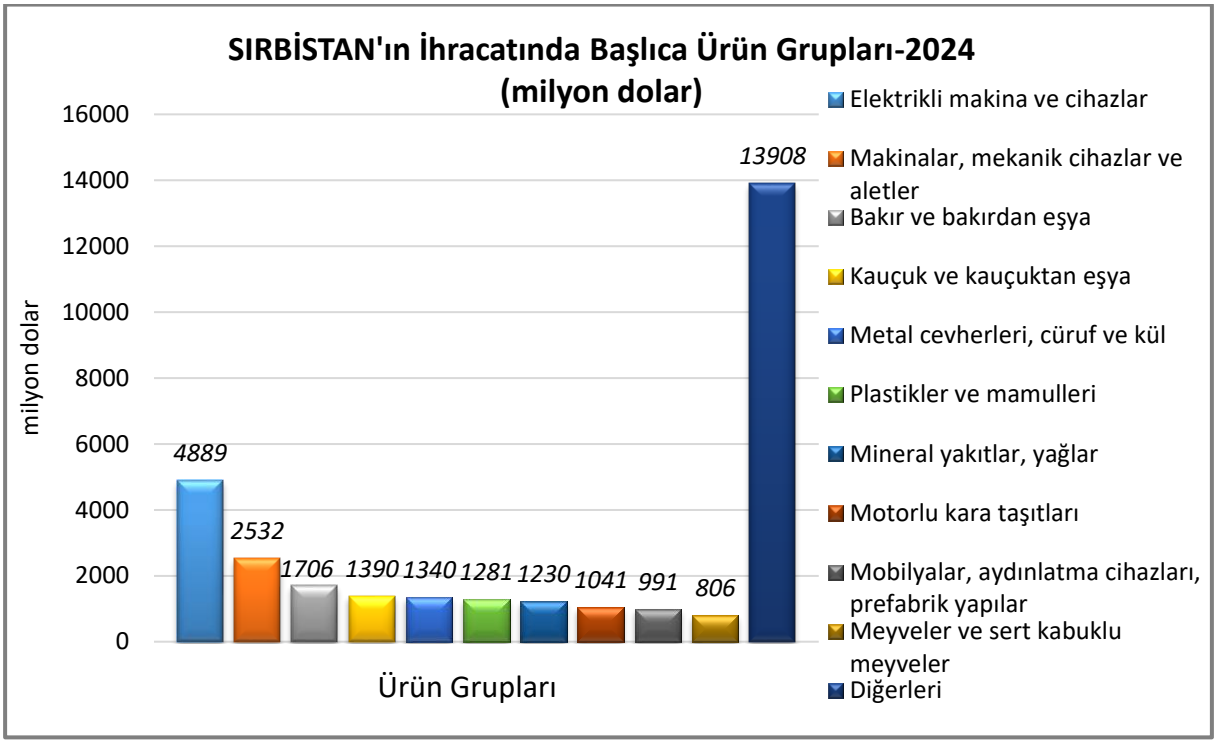
Sırbistan yasalarında dış ticaret ile ilgili herhangi bir kısıtlama bulunmamakla birlikte bazı ürünlerin ithalatında çeşitli sınırlandırmalar mevcuttur. Örnek olarak bazı eczacılık ürünleri, değerli metaller, silah vb. çeşitli ürünlerin ithalatı için lisans gerekliliği bulunmaktadır.

Ülke ağırlıklı olarak; demir çelik, elektrikli ve elektriksiz makineler, plastik ve plastik işleme ürünleri, hububat, sert kabuklu meyve, bakır ve bakır ürünleri ihraç etmektedir. İthalatındaki başlıca ürün grupları ise mineral yakıtlar, elektriksiz ve elektrikli makineler, otomotiv ana ve yan sanayi, plastik ve plastik ürünleri, kağıt ve kağıt ürünleridir.

Net bir ithalatçı ülke olan Sırbistan, dış ticaretinin büyük kısmını AB ve çevresindeki Balkan ülkelerine gerçekleştirmektedir. İthalatın gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında ise Almanya, İtalya, Rusya Federasyonu, Çin ve Macaristan gelmektedir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

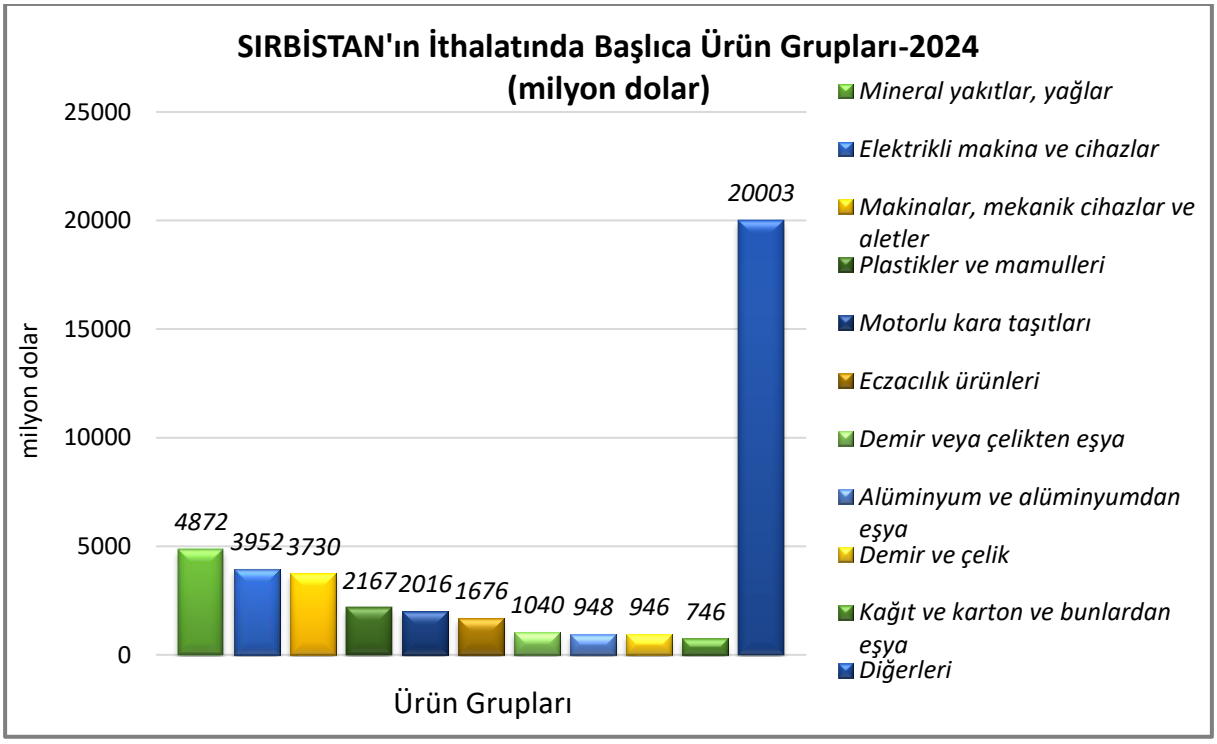
İhracat

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

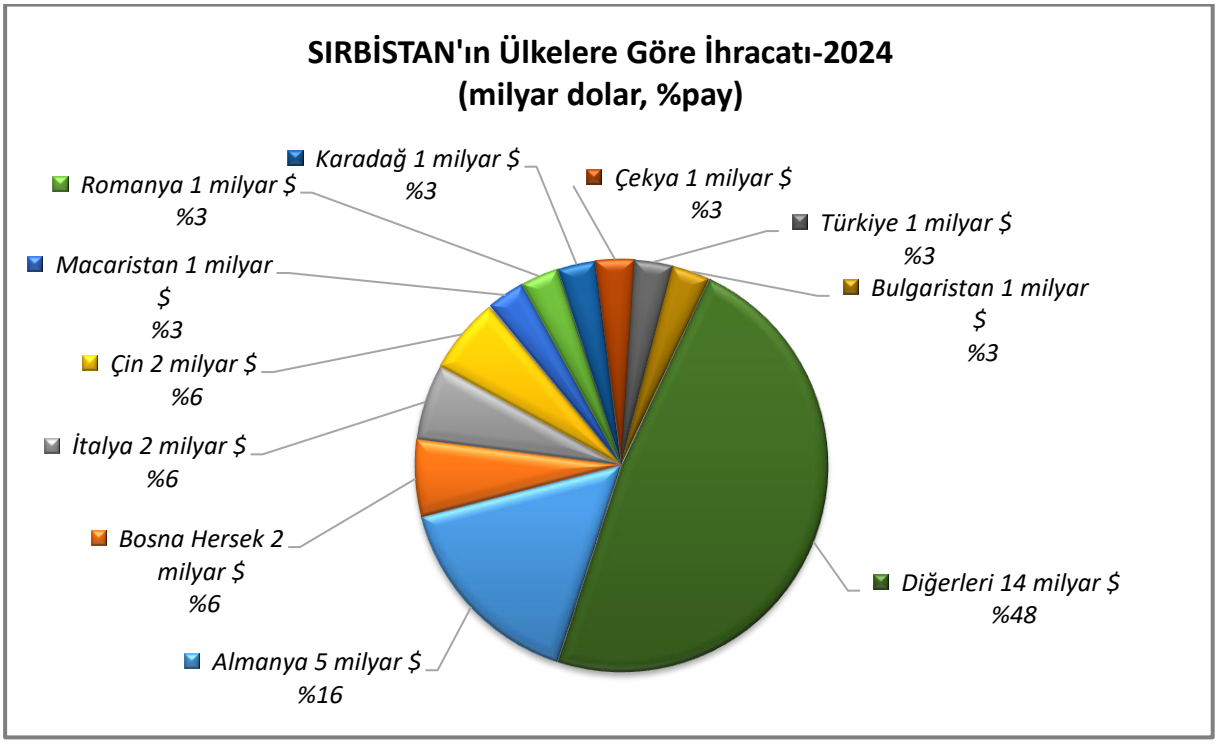

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

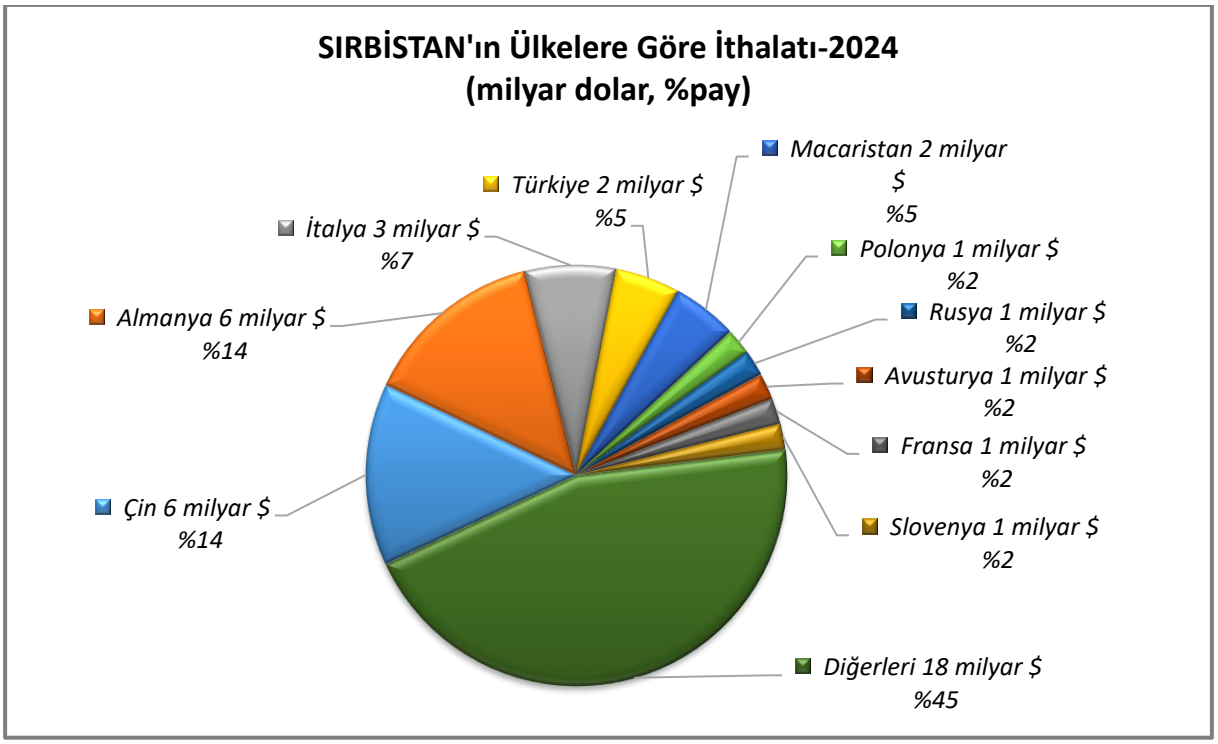
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sırbistan, komünist yönetim döneminde dahi uluslararası ticaret konusunda deneyimleri olan ve bu özelliği sayesinde de yabancı yatırımcıları topraklarına çeken bir ülkeydi. 2001 yılında gerçekleştirilen reformlardan sonra Sırbistan, Orta ve Doğu Avrupa'ya gelen doğrudan yabancı yatırımlar açısından önemini artırmıştır. Ülke son yıllarda AB politikalarına ve yasalarına uyum amacıyla birçok alanda yasal düzenleme gerçekleştirmiştir. Bu süreçte yabancı yatırımlar için elverişli bir ortam yaratılmaya çalışılmış ve kısıtlamalar önemsiz bir düzeye gerilemiştir.

2000 yılından bu yana DYY'ın ülkere göre dağılımına bakıldığında AB ülkelerinin toplam yatırımlardaki payının %70 civarında olduğu görülmektedir. Sırbistan Yatırım Ajansı verilerine göre İtalya, Almanya, Avusturya, Slovenya ve ABD en fazla yatırım yapan ilk beş ülkedir. Sırbistan'a gerçekleşen yatırımlar sektör bazında incelendiğinde ise; tekstil ve hazır giyim, otomotiv, gıda-içecek ve tarım, inşaat, elektrik ve elektronik, makine ve ekipmanları, finans sektörleri öne çıkmaktadır.

Sırbistan'ın, aralarında Ülkemizin de bulunduğu 50 ülke ile İkili Yatırım Anlaşması bulunmaktadır.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

Sırbistan, yabancı yatırımcıların garanti ve koruma sınırlarını açıkça belirleyen hukuksal düzenlemelere sahiptir. Halihazırdaki Yabancı Yatırımlar Kanunu Sırbistan'daki yatırımların çerçevesini belirlemektedir. Bu kanun, daha önceki kısıtlamaları kaldırmakta, ulusal uygulamayı yabancı yatırımcılara genişletmekte, kar ve kar paylarının transferine veya iadesine izin vermekte, kamulaştırmaya karşı garanti sağlamakta ve ayni sermaye olacak donanımların ithalatının gümrüksüz yapılmasına olanak vermektedir.

Sırbistan'da savunma sektöründe ya da güvenlik nedeniyle yasaklanmış bölgelerde yabancı yatırımcılara işletme kurma hakkı verilmemekle birlikte, Savunma Bakanlığı izniyle sınırlı olarak katılım sağlanabilmektedir.

Sırbistan Yatırım Ajansı-RAS (*http://ras.gov.rs/invest-in-serbia*) yatırımcılara doğrudan bilgi vermekte, Ekonomi Bakanlığı, Özelleştirme Ajansı (*http://www.priv.rs/Welcome*) *da*potansiyel yatırımcılara özelleştirme programları ve yatırım fırsatları konusunda bilgilendirmektedir.

Ülkedeki yabancı yatırımlar 2002 yılında kabul edilen Yabancı Yatırım yasası ile düzenlenmiştir. Hükümetin bu konudaki temel amacı ülkede iş yapmak isteyen yabancı firmalara elverişli bir yasal, ekonomik ve siyasi ortama yaratmaktır. Sırbistan yerel firmalara sunmakta olduğu hak ve yükümlülükleri eşit ölçüde yabancı firmalara da sunmaktadır. Hükümetin uzun vadedeki amacı ise AB yasalarına tam uyumun sağlanmasıdır.

Ülkede iş kayıt işlemleri, gerekli olan bütün belgelerin hazır olması şartıyla yaklaşık 1 hafta-10 gün sürmektedir. Sürecin biraz ağır ve zaman alıcı olması nedeniyle kayıt esnasında yerel bir

firmadan yasal danışmanlık almanın faydalı olacağı düşünülmektedir (Sırbistan İş Tescil Ajansı (Business Registers Agency, www.apr.gov.rs). Mevcut yasaya göre yabancı yatırım yeni bir firma kurulması, mevcut bir firmanın sermayesine katkı sağlanması veya bir firmanın mülkiyet hakkının satın alınması ile gerçekleştirilebilmektedir.

Sırbistan, 2023 yılında 5 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 47. sıradadır (ABD 311 milyar dolar ile 1., Türkiye 10 milyar dolar ile 31., UNCTAD-2025). 2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 14 milyar dolar olan ülke, 2023 yılında 60 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 63. sırada yeralmaktadır (ABD 13 trilyon dolar ile 1., Türkiye 157 milyar dolar ile 43., UNCTAD-2025). 2024 yılı Ekonomik Serbestlik Endeksi'ne göre ise Sırbistan, dünyada 176 ülke arasında 60. sıradadır (Singapur 1., Türkiye 102., The Heritage Foundation-2025).

Sırbistan, Avrupa'ya açılan çoğrafi konumunun sağladığı lojistik avantajlar, Balkan ülkeleri arasında Romanya ve Yunanistan'dan sonra gelen en büyük pazara sahip olması, imzaladığı STA ile 1,3 milyar nüfusluk bir pazara açılımının bulunması, işgücü maliyetlerinin ve vergilerin düşük olması gibi rekabet edilebilir avantaşlar, Hükümet tarafından sunulan destek ve teşvik paketleri gibi nedenlerle yabancı yatırımcılar için dikkat çeken bir Ülkedir.

Sırbistan'da, imalat sektörleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla yurtdışına hizmet sağlayan/ihracat yapan hizmet merkezlerine, işlenmiş gıda üretimine, otel/konaklama hizmetine ilişkin yapılacak yatırımlara devlet yardımı sağlanmaktadır. Geri ödemesiz nakit teşviği, vergi teşvikleri, arazi ve altyapı teşvikleri, Ulusal İstihdam Servisi tarafından sağlanan destekler Devlet tarafından sağlanan ana teşvik paketlerini oluşturmaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	**2024***	**2025***	**2026***	**2027***	**2028***	**2029***
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırım (milyon $)	4 891,7	5 270	4 800	4 900	5 000	4 200	4 400
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırımın GSYİH'ya Oranı (%)	6,01	6,00	5,10	5,00	4,80	3,80	3,80
Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırım (milyon $)	67 846,3	73 116	77 916	82 816	87 816	92 016	96 416
Ülke Dışından Gelen Doğrudan Yatırım Stoku (milyon $)	-327	-500	-350	-300	-400	-300	-400
Ülke Dışına Yapılan Doğrudan Yatırım Stoku (milyon $)	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: The Economist Intellegence Unit-EIU, *Tahmini veriler (Ocak 2025)

Serbest Bölgeler

Sırbistan'da halen 8'i faaliyette olan 11 adet serbest bölge bulunmaktadır. Faaliyette olan serbest bölgeler Pirot, Subotica, Zrenjanin, Kragujevac, Sabac, Novi Sad, Uzice, Smederova, açılmayı bekleyen serbest bölgeler ise South, Krusevac ve Svilajnac'dır.

Serbest bölgede faaliyette bulunmakta olan firmalar KDV muafiyeti, vergi indirimi, hammadde, makine, inşaat malzemelerinin ithalat/ihracatında gümrük vergisi indirimi gibi çeşitli imkanlardan faydalanmaktadır. Ayrıca firmaların ofis yeri, atölye, depo temininde de çeşitli kolaylıklar bulunmaktadır.

Buna ek olarak, serbest bölgelerde gerçekleştirilen ithalat ve ihracata herhangi bir sınırlama uygulanmamakta, iç pazar için ithal edilen ürünler de dış ticaret rejimine tabi olmaktadır.

Serbest bölgede elde edilen gelirin transferinde herhangi bir kısıtlama bulunmamakta, herhangi bir vergi, gümrük ve ücrete tabi olmamaktadır.

Ayrıntılı bilgilere, Sırbistan Maliye Bakanlığı, Serbest Bölgeler İdaresi (*http://www.usz.gov.rs/eng/pogotnosti.php*) web adresinden ulaşılabilir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

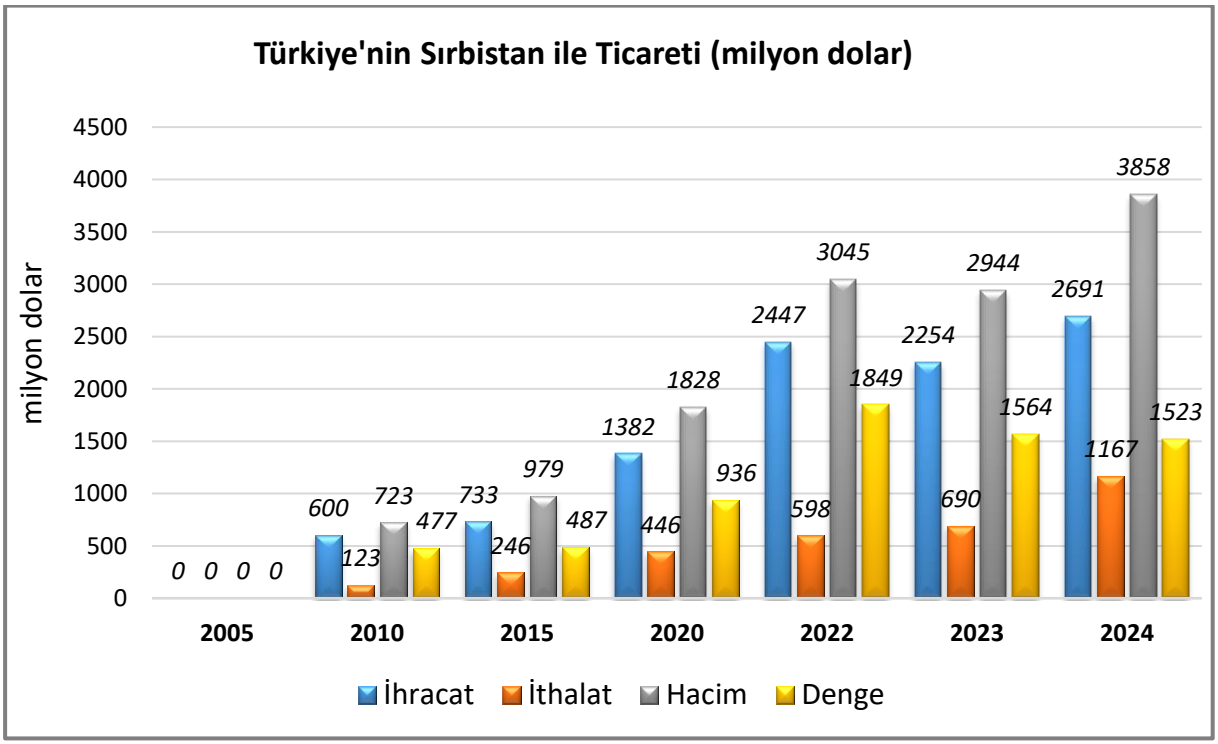
Genel Durum

Gerek ikili ekonomik ilişkiler gerekse Türk ürünlerinin AB'ye ulaşımı açısından Sırbistan Türkiye için kilit bir ülke konumundadır. 2010 yılında iki ülke arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması gereği 2015 yılından bu yana sanayi ürünlerinin karşılıklı ithalatı gümrüksüz yapılmaktadır. Tarım ürünlerinde ise gümrük vergileri kalmakla birlikte, belirlenen bazı ürünlerde "en fazla tercihe şayan ülke" (Most Favored Nation-MFA) statüsü uygulanmaktadır.

Anlaşma, sanayi ürünlerindeki gümrük vergileri, miktar kısıtlamaları ve eş etkili vergi ve önlemlerin kaldırılması başta olmak üzere, ticarette teknik engeller, tarım ürünlerindeki taviz değişimi, hayvan ve bitki sağlığı önlemleri, iç vergilendirme, yapısal uyum, damping, acil durumlar, devlet tekelleri, korunma önlemleri, ödemeler, menşe kuralları, devlet yardımları, fikri, sınai ve ticari mülkiyet hakları, kamu ihaleleri ve kurumsal hükümler konularında düzenlemeler içermektedir. İki Ülke arasındaki STA, 2018 yılında revize edilerek kapsamına hizmet ticareti eklenmiş ve tarım tavizleri her iki taraf için genişletilmiştir. Revize STA 1 Haziran 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

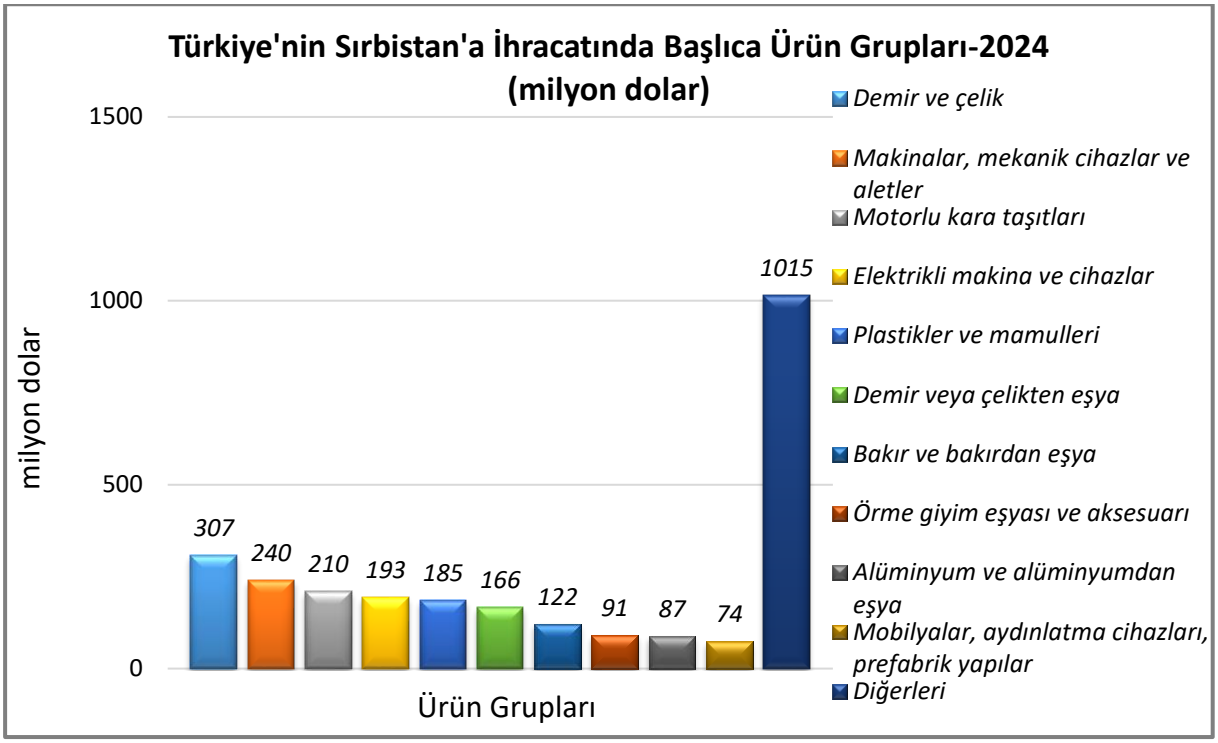
Sırbistana ihraç ettiğimiz ürünler arasında kumaş, elektriksiz makineler, kabuklu meyveler, örme eşya, yaş meyve sebze, plastik ve plastik eşya, otomotiv ana ve yan sanayi, demir çelikte eşya, kağıt ürünleri bulunmaktadır. İthalatımızdaki önemli ürünler ise; demir çelik, petrol yağları, sentetik kauçuk, arıtılmış bakır, bakır alaşımlarıdır.

Türkiye-Sırbistan Dış Ticareti

Kaynak: TÜİK

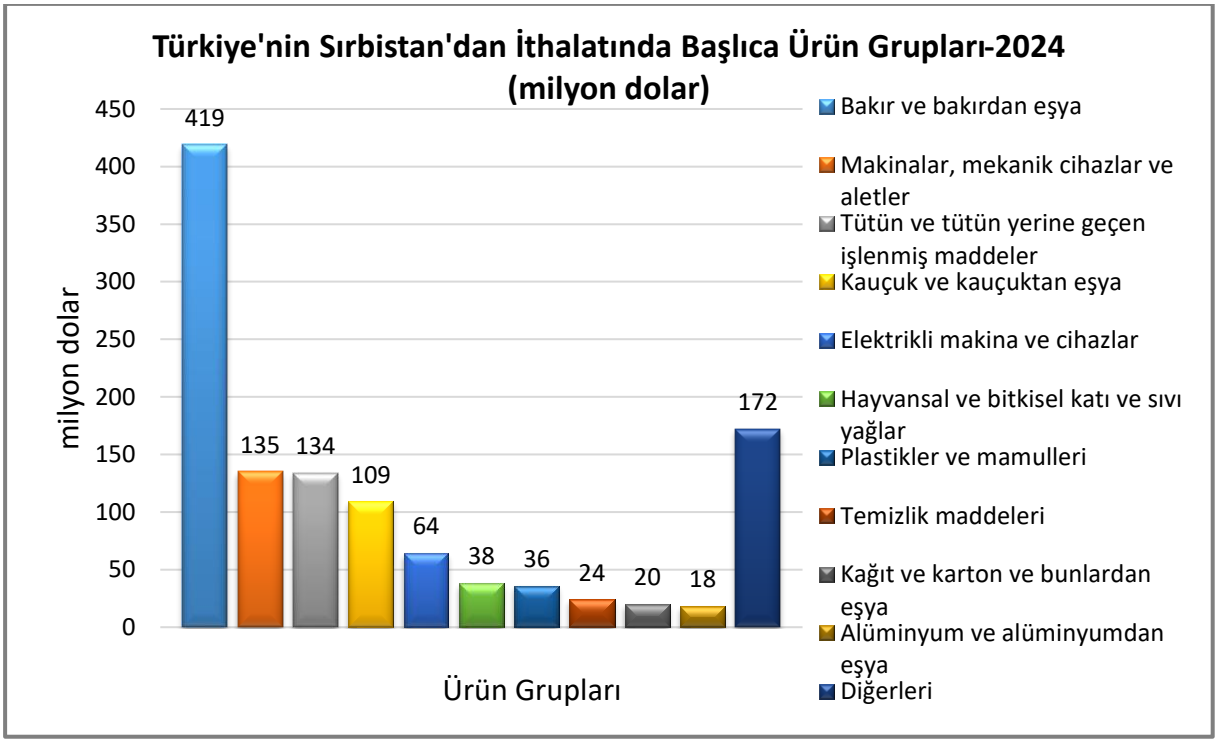
Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Yatırım İlişkileri

Türkiye'nin 2023 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 58 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stoğunda Sırbistan 290 milyon dolar ve %1 pay ile 24. sırada yeralmaktadır (Hollanda 23,5 milyar $ ile 1., TCMB-2025).

İki ülke arasındaki STA ve iki ülke arasındaki siyasi, ekonomik ve ticari ilişkilerde altın dönemi yaşanıyor olması,Türk yatırımlarının bu ülkede artmasına da ivme kazandırmaktadır.

Otomotiv yan sanayii ve inşaat malzemeleri başta olmak üzere imalat sanayii, müteahhitlik, hazır giyim mağazacılığı, Horeca sektörü (otelcilik, gastronomi, catering), tarım ve hayvancılıkta entegre tesisler, bilgi/iletişim/telekomünikasyon hizmetleri, atık yönetimi ve geri dönüşüm gibi alanlarda Türk firmalarımızın yatırım yapma potansiyelinin bulunduğu düşünülmektedir. Enerji ve Covid-19 salgını ile ön plana çıkan sağlık ve sağlık turizmi sektörleri halihazırda ağırlıklı olarak devlet elindeki alanlar olduğundan yatırım potansiyeli bulunmakla birlikte, gelişmelere bağlı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Fuar Katılımları:

T.C. Ticaret Bakanlığı Tarafından 2025 Yılı Destek Kapsamına Alınan Yurt Dışı Fuarlar (Milli/Bireysel):

https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/2024-ve-2025-yilinda-destek-kapsamina-alinan-yurtdisi-fuarlar

EKLER:

<u>EK-1</u>: Sırbistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**28 565 681**	**30 790 286**	**31 114 906**	**100,0**	**1,1**
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 880 790	2 172 109	2 082 214	6,7	-4,1
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	178 300	508 032	1 364 353	4,4	168,6
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1 800 181	1 348 780	1 241 227	4,0	-8,0
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	909 923	895 714	952 648	3,1	6,4
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	771 380	955 329	792 574	2,5	-17,0
2716	Elektrik enerjisi	388 341	1 365 293	716 413	2,3	-47,5
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	505 429	774 364	609 681	2,0	-21,3
0811	Meyveler ve sert çekirdekli meyveler (dondurulmuş)	612 628	516 303	513 398	1,7	-0,6
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	385 081	489 760	504 300	1,6	3,0
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	498 993	428 193	462 067	1,5	7,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	584 698	453 709	461 654	1,5	1,8
1005	Mısır	420 939	275 524	458 265	1,5	66,3
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	358 943	435 679	441 417	1,4	1,3
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	200 230	276 152	427 967	1,4	55
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	599 883	415 853	411 662	1,3	-1,0

Kaynak: Trademap, Sırbistan verileri

EK-2: Sırbistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**39 756 632**	**39 644 484**	**42 096 260**	**100,0**	**6,2**
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	2 293 028	1 938 109	1 619 662	3,8	-16,4
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 268 786	1 251 336	1 354 731	3,2	8,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 735 790	1 395 369	1 141 426	2,7	-18,2
8703	Otomobiller	660 296	844 108	888 537	2,1	5,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	785 710	604 865	872 497	2,1	44,2
2716	Elektrik enerjisi	414 163	847 294	704 679	1,7	-16,8
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	530 479	569 609	601 109	1,4	5,5
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	533 959	510 402	528 770	1,3	3,6
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	387 265	403 116	476 973	1,1	18,3
8503	Sadece veya esas itibariyle 85.01 veya 85.02 pozisyonlarındaki makinalarda kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	235 320	347 946	423 515	1,0	21,7
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	93 325	159 693	343 439	0,8	115,1
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	281 632	314 110	334 415	0,8	6,5
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1	73 741	312 091	0,7	323,2
3926	Plastikten diğer eşya	224 945	259 532	283 159	0,7	9,1
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	223 198	239 361	275 148	0,7	15,0

Kaynak: Trademap, Sırbistan verileri

EK-3: Sırbistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (1 000 dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**28 565 681**	**30 790 286**	**31 114 906**	**100,0**	**1,1**
1.	Almanya	3 986 785	4 669 325	4 508 435	14,5	-3,4
2.	Bosna Hersek	2 076 842	2 118 904	2 083 015	6,7	-1,7
3.	İtalya	2 098 754	1 915 480	1 833 538	5,9	-4,3
4.	Çin	1 186 102	1 159 704	1 602 430	5,2	38,2
5.	Macaristan	1 463 544	1 681 397	1 474 343	4,7	-12,3
6.	Romanya	1 267 280	1 542 463	1 473 927	4,7	-4,4
7.	Karadağ	1 083 283	1 316 789	1 403 590	4,5	6,6
8.	Çekya	902 360	1 174 055	1 262 770	4,1	7,6
9.	**Türkiye**	**473 074**	**599 879**	**1 117 319**	**3,6**	**86,3**
10.	Bulgaristan	920 509	1 051 584	1 066 345	3,4	1,4
11.	Hırvatistan	1 025 032	1 117 928	1 045 157	3,4	-6,5
12.	K. Makedonya	987 230	1 026 700	1 008 871	3,2	-1,7
13.	Rusya	1 201 057	1 196 568	958 951	3,1	-19,9
14.	Polonya	963 192	962 497	943 285	3	-2
15.	Fransa	879 977	834 222	838 316	2,7	0,5

Kaynak: Trademap, Sırbistan verileri

EK-4: Sırbistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (1 000 dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**39 756 632**	**39 644 484**	**42 096 260**	**100,0**	**6,2**
1.	Çin	5 139 502	4 801 499	5 531 397	13,1	15,2
2.	Almanya	4 676 647	5 204 058	5 515 077	13,1	6,0
3.	İtalya	2 716 456	2 897 882	2 991 622	7,1	3,2
4.	**Türkiye**	**2 123 582**	**1 863 718**	**2 242 103**	**5,3**	**20,3**
5.	Macaristan	2 134 012	1 658 683	1 824 763	4,3	10,0
6.	Polonya	1 221 836	1 273 770	1 478 835	3,5	16,1
7.	Rusya	3 043 390	1 727 227	1 385 888	3,3	-19,8
8.	Avusturya	1 001 159	1 085 332	1 147 350	2,7	5,7
9.	Fransa	1 132 975	1 137 543	1 127 509	2,7	-0,9
10.	Slovenya	968 625	1 001 046	1 066 480	2,5	6,5
11.	Çekya	860 959	1 039 303	1 058 057	2,5	1,8
12.	Romanya	1 022 820	1 176 217	1 028 632	2,4	-12,5
13.	Bosna Hersek	1 091 748	1 071 170	1 021 533	2,4	-4,6
14.	Hırvatistan	859 048	920 069	982 404	2,3	6,8
15.	Hollanda	754 563	786 713	932 585	2,2	18,5

Kaynak: Trademap, Sırbistan verileri

<u>Ek-5</u>: Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**2 447 297**	**2 254 004**	**2 690 771**	**100,0**	**19,4**
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	35 719	32 488	119 540	4,4	268,0
7402	Rafine edilmemiş bakır; elektrolitik rafine için bakır anotları	0	746	96 526	3,6	12839,1
7214	İnşaat demiri	50 826	37 155	92 026	3,4	147,7
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	44 291	35 199	80 431	3,0	128,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	43 956	46 754	59 978	2,2	28,3
6006	Diğer örme mensucat	48 993	55 290	54 326	2,0	-1,7
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	26 713	37 349	48 285	1,8	29,3
7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	42 432	35 397	44 734	1,7	26,4
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	64 206	36 292	40 730	1,5	12,2
8703	Otomobiller	49 811	32 625	39 759	1,5	21,9
8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	30 944	31 951	39 102	1,5	22,4
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	30 238	33 906	36 856	1,4	8,7
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	26 434	28 304	35 534	1,3	25,5
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	32 889	23 752	35 484	1,3	49,4
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	30 785	28 982	33 569	1,2	15,8

Kaynak: Trademap, TR verileri

Ek-6: Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1 000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**598 093**	**690 441**	**1 167 347**	**100,0**	**69,1**
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	0	43 219	413 312	35,4	856,3
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	114 375	137 956	132 139	11,3	-4,2
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	45 174	54 820	83 703	7,2	52,7
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	40 511	66 204	42 444	3,6	-35,9
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	2 651	14 932	38 317	3,3	156,6
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	19 081	17 430	26 800	2,3	53,8
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	15 063	18 903	23 751	2,0	25,6
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	8 106	18 217	19 065	1,6	4,7
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanslar	14 301	13 340	17 349	1,5	30,1
8460	Metalleri veya sermetleri parlatma, çapak alma, bileme, taşlama, honlama, lepleme, parlatmaya vb. mahsus tezgahlar	294	170	13 436	1,2	7803,5
7612	Aluminyumdan depo, fıçı, varil, vb. kaplar; hacmi<=300 lt (sıkıştırılmış veya sıvılaştırılmış gaz için olanlar hariç)	9 432	8 798	13 037	1,1	48,2
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	7 465	7 725	11 988	1,0	55,2
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	9 501	14 132	11 878	1,0	-15,9
8428	Kaldırma, elleçleme, yükleme, boşaltma makinaları (asansörler, yürüyen merdivenler, konveyörler, teleferikler gibi)	62	243	11 323	1,0	4559,7
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	18 970	2 109	10 606	0,9	402,9

Kaynak: Trademap, TR verileri